

Az ELTE BTK KITI honlapjának egy részlete

ményében, évek óta, rendre az elsőnek rangsorolt magyar karán működő intézetünk képzési programját választó szakemberjelöltek elsajátíthatják a legkorszerűbb könyvtár- és információtudományi eredmények elméleti és gyakorlati hátterét, hogy önálló gondolkodású, alkotó és – az infokommunikációs modernizáció hatására rohamléptekben fejlődő, egyúttal rendkívül szerteágazó – interdiszciplináris értelmiségi pályán kamatoztathassák tehetségüket az információs és tudástársadalom intézményeiben: a könyvtárakban és kulturális irányultságú nonprofit szervezetekben épp úgy, mint piaci információs szolgáltató vállalkozásokban és nagyvállalati információs központokban vagy a közigazgatásban, valamint bármely, információs szakképzettséget igénylő területen. ■

Kiszl Péter

Hagyományok és kihívások II. címmel

ELTE Egyetemi Könyvtár november 8-án ismét megrendezte őszi szakmai napját. A 2011-ben hagyományteremtő szándékkal indított rendezvénysorozat célja, hogy az ELTE Könyvtári Szolgálat bemutassa a szakmai közönség számára a nagy múltú intézményben folyó munkát, a könyvtárosok annak érdekében tett erőfeszítéseit, hogy megőrizték az intézmény pozitív hagyományait, s a könyvtárak megfeleljenek a modern felsőoktatási könyvtárral szemben támasztott elvárásoknak.

A rendezvény első része *Minőség szervezeti keretekben* címmel átfogó öszszegzést adott az ELTE Egyetemi Könyvtári Szolgálatának könyvtáraiban négy éve zajló összehangolt minőségfejlesztési projekt eredményeiről.

A délutáni előadások *Új igények, megújuló könyvtárosok* mottóval színes körképet mutattak arról a folyamatról, ahogy az ELTE könyvtárai és könyvtári szakemberképzése eleget kívánnak tenni a könyvtárhasználók egyre változó és bővülő elvárásainak. Az előadások bepillantást nyújtottak a szakmai műhelymunka hétköznapijaiba és az ELTE könyvtárosait foglalkoztató feladatok, problémák megoldási módszereibe.

A rendezvény megnyitó aktusaként került sor *Gömöri György* költő és műfordító könyvgyűjteményének ünnepélyes átvételére.

Gömöri György 1956 után Angliában, Amerikában élő, magyar és lengyel irodalmat oktató egyetemi tanár, költő mint

Szögi László és Gömöri György

egy négyszáz kötetet tartalmazó, határon túli és anyaországi magyar írók könyveiből álló gyűjteményt adományozott az ELTE Egyetemi Könyvtárnak. Értékét különösen emelik a szerzők Gömöri Györgynek szóló, személyes hangú dedikációi.

Az ELTE Egyetemi Könyvtár gyűjteményében eddig is megtalálhatók voltak Gömöri György művei, mostantól azonban az irodalomtörténész saját könyvtárának kötetei is elérhetők az állományban. A művek mind földrajzi szempontból, mind megjelenési idejüket tekintve tág határok között mozognak: az 1960-as évektől egészen napjainkig terjed a Romániában, Jugoszláviában, Csehszlovákiában, Szlovákiában, a Német Szövetségi Köztársaságban, Angliában, Kanadában, Amerikában megjelent magyar nyelvű könyvek köre, melyhez nagy számban csatlakoznak a Magyarországon kiadott kötetek is. A gyűjtemény szépirodalom mellett több irodalomtudományi, illetve más tudományterületről származó művet is tartalmaz. A szerzők között találjuk – a teljesség igénye nélkül

– Szegedy-Maszák Mihály, Pomogáts Béla, Szörényi László, Ungvári Tamás, Pilinszky János, Mészöly Miklós, Petri György, Kerényi Grácia, Sükösd Mihály, Szávai Géza, Nádas Péter, Kukorelly Endre, Kocsis István, Páskándi Géza, Sinkó Ervin, Ács Károly, Tolnai Ottó, Koncsol László, Grendel Lajos, Tűz Tamás, Bitó László, Borbándi Gyula, Határ Győző nevét.

Gömöri György színes, szerteágazó irodalmi kapcsolatai rajzolódnak ki a szerzők egyéni hangú dedikációiból, például Határ Győző 1978. július 12-én kelt bejegyzése az *Intra muros* című művének előzéklapján így szól: „*Lyukas hálóval halászkunk sűrű végtelent*” – *Gyurinak ajánlom ezt a szegénységével hivalkodó kis könyvet a hátsóeurázsiai lepratelep utolsó barlangjából, a befalazottak cellasorán – péklapáton nyújtja, fertőtlenítés és böngészés céljából...*

A Gömöri-gyűjteményt a könyvtár online katalógusában a *Gömöri György könyvtárából* kulcs beírásával lehet megtalálni (<http://opac.elte.hu>), az alsó keresőmező *bármelyik mező* állásában. Az ajánlásokról készített digitális felvételek az egyediségük miatt egyébként csak helyben használható kötetek leírásainál hamarosan elérhetők és megtekinthetők lesznek.

A szakmai nap programjában
elhangzott előadások

1. Minőség szervezeti keretekben

• *Kálóczi Katalin*: Az Egyetemi
Könyvtári Szolgálat (EKSZ)
minőségirányítási kézikönyve

Az ELTE EKSZ K21 Minőségfejlesztési
projektben dolgozó könyvtárosai elkészí-
tették a minőségirányítási kézikönyvet,
amelynek célja bizonyítani a vezetők és a
munkatársak elkötelezettségét a minőség
iránt.

Az ELTE könyvtári szolgáltatásai ha-
gyományosan szétagolt szervezeti struk-
túrában valósulnak meg. Az egyetem po-
zitív adottságai ellenére a könyvtárak
működését elsősorban a szétagoltság is-
mérvei, az ezekből következő hátrányok
befolyásolják. Az egyetem könyvtárosai
által kezdeményezett minőségfejlesztési
program célja: a könyvtári szervezet
megújítása, a szolgáltatások és a műkö-
dés egységesítése, a könyvtárak együtt-
működéséből fakadó új erőforrások
hasznosítása. A projekt működése és a
kézikönyv összeállítása során a könyvtá-
rak munkatársai megtanultak csapatban
együtt dolgozni, megosztani tudásukat és

a jó gyakorlatokat. A kézikönyv tartalmá-
nak összeállítását, a küldetés, a jövőkép,
a stratégia és a minőségcélok megfogal-
mazását mérések és elemzések sora előz-
te meg. A projektben részt vevők és a
munkatársak rendszeresen vesznek részt
külső és belső szervezésű képzéseken,
amelyek során felkészülnek a szolgálta-
tások fejlesztésére, az ügyfelekkel, fel-
használókkal való jobb kapcsolattartásra,
új készségeket sajátítanak el, valamint
bővítik ismereteiket a minőségfejlesztési
tevékenységgel kapcsolatban.

A minőségirányítási kézikönyv létre-
jötte és hatályba lépése mérföldkő az
ELTE könyvtárainak életében. Jelentős
állomás a minőségfejlesztési munka sza-
bályozott keretek közé, rendszerre törté-
nő alakításának folyamatában, valamint
hozzájárul ahhoz, hogy a különböző
könyvtárakban folyó szakmai munka
egységes szervezeti keretek és elvek
mentén valósuljon meg.

A kézikönyv több funkciót tölt be a
könyvtárosok mindennapi munkája so-
rán. Útmutató minden munkatárs számá-
ra, új attitűd meghonosodásának eszkö-
ze: segít a munkatársaknak „EKSZ-ként”
gondolkozni, és segédeszköz a következő
önértékelés elvégzése során.

• *Boda Gáborné Köntös Nelli*:
A folyamatmenedzsment szerepe
és jelentősége a könyvtárak
minőségirányítási rendszerében

Az előadás taglalta az ELTE Egyetemi
Könyvtári Szolgálat (EKSZ) minőségirá-
nyítási rendszerének egyik központi kér-
dését, az intézményi folyamatok mene-
dzselését. A minőségirányítási rendszerek

folyamatszemplétű megközelítéséből kiindulva ismertette a folyamatmenedzsment helyi rendszerének összetevőit. Bemutatta a folyamatirányítási munkacsoport tevékenységét, a csoport által kialakított folyamatmenedzsment-úrlapot és -útmutatót, ami az EKSZ közös folyamatainak leírásához készült. Végül kitért azokra a technikai jellegű kérdésekre is, amelyek az EKSZ minőségfejlesztési tevékenységének informatikai hátterét adják.

• Czinki-Vietorisz Gabriella:

A minőségirányítás koordinátorai – a minőségügyi felelősök szerepe az EKSZ minőségirányítási rendszerében

A minőségügyi felelősök a minőségfejlesztési tevékenység gyakorlati, mindennapi végrehajtói és koordinálói. Hozzájárulnak a minőségügyi rendszer működéséhez, gondoskodnak a minőségpolitika és a minőségcélok megvalósításáról a könyvtárakban. A tagkönyvtárak képviselőjében a könyvtári tanács elnökének megbízásával működnek. Munkájukat a K21 Projekt 1. számú minőségkoordinálási munkacsoportjában, annak munkaterve szerint végzik.

Az Egyetemi Könyvtári Szolgálat (EKSZ) minőségirányítási rendszere

Az EKSZ vezetése a 19 főből álló könyvtári tanács. A könyvtári tanács munkabizottsága a K21 Minőségfejlesztési Projekt (tervezi, szervezi és irányítja az EKSZ tagkönyvtáraiban folyó minőségfejlesztési tevékenységet).

Minőségpolitika:

- A könyvtár felhasználói – az oktatók, kutatók, hallgatók és más látogatók – elégedettségének növelése.
- Az EKSZ könyvtárai teljes körű, egységes, hatékony és korszerű szolgáltatásokat nyújtsanak, és azokat folyamatosan fejlesszék.
- A szolgáltatások fejlesztését a használói igény- és elégedettségi felmérésekre, valamint elemzésekre alapozzák.
- Az EKSZ célja a minőségi, egységes szolgáltatásokat nyújtó könyvtári rendszer megvalósítása.

A minőségpolitika megvalósítása érdekében a vezetőség konkrét minőségcélokat tűz ki a stratégiai kihívások és a stratégiai célok alapján.

Minőségcélok:

- Hatékony, átlátható, egységes szempontok szerint működő Egyetemi Könyvtári Szolgálat kialakítása. Ennek érdekében folyamatosan felülvizsgáljuk és megújítjuk szabályzatainkat, dokumentumainkat.
- Az egységes működést biztosító szabályzatokat és dokumentumokat elkészítjük, és évente felülvizsgáljuk.
- Az EKSZ minőségpolitikáját és a szervezet működését meghatározó dokumentumokat megalkotjuk és tudatosítjuk, megfogalmazzuk a munkatársakkal szembeni új elvárásokat.

- Rendszeresen mérjük és elemezzük a felhasználói igények változását és felhasználóink elégedettségét, és ennek eredményeit felhasználva folyamatosan fejlesztjük szolgáltatásainkat.

- A felhasználók panaszait panaszkezelési politikánk szerint kivizsgáljuk, a panaszok számát és jellegét rendszeresen elemezzük, a hibákat kijavítjuk.

- Szolgáltatásaink teljes skálájáról az EKSZ portálján tájékoztatjuk a felhasználókat, valamint további kommunikációs csatornákat alkalmazunk a felhasználók minél teljesebb elérése érdekében.

- Az EKSZ tagkönyvtárainak tevékenységéről szakmai rendezvényeken, fórumokon, kiadványokban és online elérésű csatornákon, közösségi felületeken tájékoztatjuk felhasználóinkat, a szakmai szervezeteket, valamint a széles nagyközönséget.

- Kiemelt figyelmet fordítunk a szervezeti kultúra fejlesztésére.

- Törekszünk az elvárt környezeti feltételek biztosítására mind a felhasználók, mind a munkatársak számára.

- A minőségcélok figyelembe vételével alakítja ki minden EKSZ-tagkönyvtár az éves feladattervét. A célok megvalósulásáról a minőségirányítás hatálya alá tartozó könyvtárak évente beszámolnak a könyvtári tanácsnak.

A minőségügyi felelős feladatai:

- Hozzájárul a minőségügyi rendszer működéséhez, gondoskodik a minőségpolitika és a minőségcélok megvalósításáról a könyvtárakban.

- Gondoskodik a minőségirányítási kézikönyv kezeléséről – a közzétételről, az eredeti jóváhagyott nyomtatott példány előállításáról és rendelkezésre bocsátásáról.

- Felel a tagkönyvtárakban keletkező saját dokumentumok kezeléséért, naprakész nyilvántartásáért, archiválásáért.

- Részt vesz saját szervezeti egysége könyvtárában az önértékelés lebonyolításában az önértékelési csoport vezetőjeként.

- Menedzseli a nem megfelelő szolgáltatások, tevékenységek javítását: a nem megfelelősségi jelentések (NMF) nyilvántartása, értékelése, a javítási és megelőző tevékenység ellenőrzése, elemzése.

- Az EKSZ keretein belül részt vesz a tudásmegosztás, benchmarking és innovációs tevékenység menedzselésében, a helyi jó gyakorlatok összegyűjtésében, közreadásában, támogatja a könyvtárvezetést a könyvtár jó gyakorlatának bemutatásában, népszerűsítésében, illetve más könyvtárak gyakorlatának megismerésében.

Mostanra megtörtént a minőségügyi felelősök karok általi kiválasztása, személyüket a könyvtári tanács hagyta jóvá,

Az előadások elérhető prezentációi valamint a rendezvényről készült további képek az Egyetemi Könyvtári Szolgálat portálján találhatók:
<http://konyvtar.elte.hu/hu/node/2407>

kinevezésük határozatlan időre szól. Folyamatosan zajlik a minőségügyi felelősök képzése, ami a feladataikhoz kapcsolódó főbb területeket érintő tematikára épül.

A napi működés során a minőségügyi felelősök munkacsoportja meghatározta saját működési rendjét. Megkezdődött az egyes könyvtárakban az önértékelésre történő felkészülés jegyében a saját dokumentumok összegyűjtése, ezek tartalmi áttekintése, a hatályosságok, formai megfelelőségek átnézése, a párhuzamoságok kiiktatása.

A csoportnak az ELTE e-learning-felületén saját mappája van, melyben fórum, dokumentumtár, hasznos olvasmányokat ajánló „Mit olvastam?” segíti a kommunikációt és a munkát. A csoport tagjai kiválasztották az általuk képviselt szervezeti egység egy-egy jó gyakorlatát azzal a céllal, hogy azokat bemutassák a többi könyvtár képviselőinek lerövidítve ezzel a tanulási folyamatot, segítve a jó példák gyors elterjedését.

• Ficzko Zsuzsanna: Csináljunk játszóteret a könyvtárból! – avagy a vezetői szerepek újragondolása

Az ELTE Könyvtári Szolgálatnál 2010-ben megtartott CAF-alapú önértékelés sok hasznos eredménye mellett két fontos, a szervezet fejlesztése, működésének javítása szempontjából általános érvényű dologra hívta fel a figyelmet. Az egyik az volt, hogy ha egy szervezet jól hasznosítja a meglévő adottságait, erőforrásait, akkor még kedvezőtlen környezeti feltételek között is tud fejlődni; a másik pedig az, hogy ehhez nagyon tudatos vezetői

munkára van szükség a szervezet minden pontján – a stratégiai szinttől a végrehajtásig.

A fentiek alapján született meg a döntés, miszerint a szervezet a működés hatékonyságának javítása érdekében erőforrásai egy részét – kisebb részben anyagi erőforrásokat, sokkal inkább az érintett vezetői kör idejét, figyelmét, tanulási hajlandóságát, innovációs készségét – a vezetői kompetenciák fejlesztésére kívánja fordítani abban a reményben, hogy a ráfordítások nem egyszerűen megtérülnek, de hatásuk multiplikálódik, s mérhető eredményeket hoz a működés tervszerűsége, a nyújtott szolgáltatások egyenletesen magas színvonala, a munkatársak elkötelezettsége és motiváltsága, az együttműködés és a partnerkapcsolatok elmélyítése, s végső soron a könyvtárlátogatók elégedettsége terén.

A cél tehát tudatos fejlesztő munka volt a tudatos vezetői munka érdekében.

Az eredmények igazolni látszanak az elképzeléseket, sőt a vezetői tréningprogramnak köszönhetően további pozitív változások is tapasztalhatók, melyek közül talán a legfontosabbak az alábbiak:

• A részvétel, a felkészülés, a tanulás és az új ismeretek gyakorlati hasznosítása jó üzenet volt a környezet számára a vezetés elkötelezettségéről a minőségfejlesztési törekvések iránt.

• Bár a kompetenciák fejlesztése egy hosszabb távon ható eszköze a minőségfejlesztésnek, a tanulásnak gyorsan, sőt azonnal manifesztálódó eredményei is voltak, s ezek új lendületet adtak a vezetői munkának, s pozitívan hatottak a működés hatékonyságára is.

• A tágan értelmezett vezetői kört, ami magában foglalta a hálózati könyvtárak vezetőit, az Egyetemi Könyvtár felső vezetését, osztály- és csoportvezetőit, valamint a projekt menedzsmentjének – egyébként nem vezető beosztású – könyvtáros tagjait, a közös gondolkodás, a jó tapasztalatok megosztása, a közös feladatok megoldása, s nem utolsósorban az együttlét, a közös élmények, erős és ütőképes csapattá szervezték.

• A vezetők személyes példája, az új vezetési módszerek és technikák alkalmazása, valamint a megváltozott és egységsülő elvárások, a közös értékrend, a közelítő vezetői stílusok következtében az egész hálózat működési kultúrája is elindult egy pozitív, közös fejlődési pályán.

A vezetői program tematikájának összeállításánál, illetve a módszertan meghatározásánál az volt a cél, hogy felkészítsük a vezetőket a vezetői szerepkör elvárt színvonalon történő betöltésére. Éppen ezért mutatkozott célravezetőnek az új ismereteknek és a megoldandó feladatoknak a tíz legfontosabb vezetői szerep – csapatépítő, delegáló, döntéshozó, kommunikátor, teljesítményösztönző, szóvivő, összekötő, konfliktuskezelő, innovátor és oktató/tanácsadó szerep – köré építése.

A program felépítését tekintve négy állomásról beszélhetünk.

Az első lépés az ismeretszerzés volt, kezdve az egyes szerepek küldetésének

megértésével, s a legfontosabb tudnivalók és hasznos (gyakorlati) tanácsok megismerése révén.

A második lépés tartalmát a megértést, megjegyzést, megtapasztalást segítő csoportos és egyéni feladatok és játékok adták.

A jó szerepjátszáshoz elengedhetetlenül szükséges készségek fejlesztése érdekében – harmadik lépésként – tematikus készségfejlesztő napokat tartottunk, amelyek fókuszában a tárgyalástechnika, a prezentációs technikák, egyéb, a hatékony kommunikációt szolgáló gyakorlati tudnivalók álltak.

Végül negyedik lépésként a tudás-transzfert és a készségfejlesztést egyaránt szolgáló esettanulmányok sorát végeztük el közös munkában vagy csoportokra bontva, sőt néha házi feladatként, a felkészülés részeként.

Mindezek után hiszünk abban, hogy a következő szervezeti önértékelés nem csak a vezetéssel foglalkozó kritérium esetében, hanem a könyvtári hálózat valamennyi adottságát tekintve jelentős fejlődést, előrelépést mutat majd.

Összegezve azt mondhatjuk, hogy ha játszótérnek, azaz a vezetői szerepjátszás színterének tekintjük a könyvtárat s kellő komolysággal és felkészülten játsszuk el a szerepeket, élvezetesebb és eredményesebb lesz a munka az egyén és a közösség számára is.

S ami talán még ennél is fontosabb, hogy mindennek haszonélvezője lesz a könyvtári szolgálat két legfontosabb célcsoportja: maga a könyvtárlátogató, valamint a munkatársak, s e tényrt reményeink szerint az eredménykritériumok is igazolni fogják a felhasználói, illetve a munkatársi elégedettségi felmérések eredményein keresztül.

2. Új igények, megújuló könyvtárosok

(Kiszl Péter előadásának szerkesztett változatát a Műhely rovatban olvashatják – a szerk.)

- Bikádi Katalin: Így szolgáltunk mi – a hallgatóelégedettség-felmérés eredményei

Az Egyetemi Könyvtári Szolgálat számára a K21 minőségbiztosítási projekt 3. számú primer kutatások munkacsoportja végzett kérdőíves elégedettség- és igényfelmérést a legfontosabb célcsoport, a hallgatók körében. Az eredményekből a könyvtárosok képet kaptak a válaszadók karonkénti összetételéről, a hallgatók könyvtárhasználati szokásairól, a különböző szolgáltatásokkal és könyvtárhasználati feltételekkel kapcsolatos elégedettség mértékéről, illetve az igényekről az alábbi kérdéscsoportokban: könyvtári szolgáltatások, technikai szolgáltatások, könyvek-jegyzetek kínálata, a könyvtárosok munkája, kényelmi szolgáltatások, épített környezet.

Az előadás a harminc értékelt ELTE-könyvtár átlagos értékeit mutatta be (a kiértékelés karonként/könyvtáranként is megtörtént).

Összességében elmondható, hogy a hallgatók általában elégedettek a könyvtárosok munkájával, az állománnyal – a tudományos folyóiratok választékát leszámítva –, a kényelmi szolgáltatásokkal és az épített környezettel (ez utóbbi kérdés esetében az egyes rosszabb környezeti feltételek között dolgozó könyvtárak, illetve az akadálymentesítés jelennek kivételt). Általános az elégedetlenség a nyitvatartási idővel és a technikai szolgáltatásokkal. Erős igény mutatkozik könyvtári tartalmak otthoni elérése és olyan könyvtári terek iránt, ahol a hallgatók közösen tanulhatnak vagy beszélgethetnek a hagyományos könyvtári funkciók megtartása mellett. A könyvtárak eleget tesznek a hallgatók könyvtári wifi-használat iránti igényének, bár a feltételekkel a hallgatók nem minden könyvtárban elégedettek maradéktalanul.

Az előadás külön kiemelte azokat a szolgáltatásokat, amelyre vonatkozóan egy időben volt mérhető erős elégedettség és elégedetlenség; a jelenség mögött többnyire az egyes könyvtárak eltérő színvonalú szolgáltatásai állnak.

A felmérést a továbbiakban a főbb célcsoportokban rendszeresen elvégezzük, így évenként állnak majd az ELTE és az egyes könyvtárak rendelkezésére elégedettségi és igényfelmérési adatok, amiket a szolgáltatásfejlesztésben, a minőségbiztosítási munkában, a hallgatói szervezetek és a fenntartók még magasabb színvonalú tájékoztatásában használunk fel.

- Áts József – Tamás Kincső:
A Humanus adatbázis a Magyar Tudományos Művek Tára humán-reál egyensúlyának megteremtésében

Az előadást az a kihívás hívta életre, amelyet az elmúlt két évben az ELTE könyvtárai számára (is) a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) feltöltésének és folyamatos naprakészen tartásának támogatása jelentett, különösen a humán tudományágak publikációival kapcsolatban. A természettudományi publikációk globalitásuknak köszönhetően világméretben épített adatbázisokból nyerhetők ki az MTMT számára könnyen átadható formában, míg a humán tudományok esetében elsősorban hazai forrásokra támaszkodhatunk. A szakmai nap közönsége első kézből értesülhetett a Humanus adatbázissal kapcsolatos tudnivalókról. Történetiségében tárult fel, hogy milyen forrásokból állt össze és épül tovább a Humanus adatbázis, hogyan is épül fel szerkezetileg, és mikén alapulnak a feldolgozott dokumentumtípus által kikényszerített/inspirált feldolgozási döntések. Többek között fontos részleteket tudhattunk meg a humán területen gyakran előforduló ismertetések/kritikák, illetve a különböző doku-

mentumtípusokban felbukkanó másodközlések feldolgozásáról is. Az MTMT vonatkozásában a *Tamás Kincső* által megvilágított feldolgozási döntések között számunkra igazi heuréka-élményt jelentett az, hogy a Humanus központi munkatársai is törekszenek a szerzői életművek szerzőkkel összehangolt teljes körű feldolgozására. Az előadásunk végül kitért arra, hogy a könyvtáros közösség hogyan tudja támogatni a humán publikációk országos analitikus feltárását a Humanus adatbázissal kooperálva, valamint arra, hogy milyen lépéseket kell ahhoz tenni, hogy a Humanusból zökkenőmentesebben lehessen rekordo-

kat beemelni az MTMT-be, azaz az adatbázis a már meglévő és folyamatosan fejlesztett adottságai révén hogyan is tölthet be a humán területeken a természettudományok Web of Science és Scopus adatbázisaihoz fogható szerepet.

- Székelyné Török Tünde: Az ELTE könyvtárainak rekordjai a MOKKA-ODR adatbázisban

Az ELTE könyvtárai számára stratégiai fontosságú a MOKKA-ODR adatbázisban való jelenlét. Az előadás célja az elmúlt években történt változások és a jelenlegi helyzet áttekintése volt.

Az ELTE 2010-ben nyilvános közbeszerzési pályázatot írt ki integrált könyvtári rendszer beszerzésére, melyet az Ex-Lh Kft. nyert meg, így az év végén sor kerülhetett az ALEPH IKR megvásárlására. A komplett – minden, korábban a Horizon IKR-t használó egység – adatbázis konverziója 2011 februárjában lezajlott. Ekkor a MOKKA adatbázisában összesen 167 406 ELTE-rekord szerepelt, ami a gépen feltárt dokumentumok 33%-át jelentette. A rekordok nem csak számszerűen maradtak el az optimálistól, hanem minőségükben is (pl. a kötetrekordok és a fejkordok rendszeresen kapcsolat nélkül szerepeltek, bizonyos karakterek hibásan jelentek meg).

Az ALEPH integrált rendszerre való áttérés után a MOKKA-ODR adatbázisban lévő rekordok cseréjére, illetve az új rekordok küldésére az alábbi menetrendet dolgoztuk ki:

- a HORIZON-ból betöltött rekordok törlése;
- az EK-TÁMOP 3.2.4/09/1-KMR-2010-0021 pályázata során elkészített rekordok feltöltése;
- az új rekordok automatikus feltöltése;
- a korábban törölt rekordok küldése példányadatokkal együtt.

Jelenleg az a) és a b) pontban kitűzött célok megvalósítása történt meg, ami azt jelenti, hogy a MOKKA-adatbázisban mindössze 33 987 ELTE-rekord jelenik meg. Ez az elektronikus katalógusban elérhető rekordjaink 4,7%-a.

A minőség vonatkozásában is történtek változások. Kedvező fordulat, hogy a források között megjelenő Eötvös Loránd Tudományegyetem linkjére kattintva már elérhető az egyetem könyvtárai-

nak OPAC-ja. és ezen keresztül a példányinformációk, a fej- és a kötetrekordok között néhány esetben kiépült a kapcsolat.

Továbbra is javításra várnak az alábbi problémák:

- a többkötetes dokumentumok kötetadatai hiányosan vagy egyáltalán nem jelennek meg,
- a kötetek fejkordja nem érhető el a kötet rekordjából, a fejkordból nem érhető el a kötetrekordok,
- az EKSZ rekordjaként megjelent találat lelőhelye más, bár az ELTE állományában is megtalálható a dokumentum,
- az EKSZ rekordjaként megjelennek nem releváns találatok is,
- a multiscript rekordok megjelenítése nem teljes,
- példánytípusok nem érhetőek el.

A hatékonyabb együttműködés érdekében megfogalmazott javaslatok:

- A megújított feltöltőrendszer működtetése (OAI feltöltés, batch, online).
- A szabvány és a MOKKA-szabályzat közötti ellentmondások kezelése.
- Naprakész tájékoztatás a MOKKA-ODR változásairól.
- Hatékony kommunikáció a könyvtárakkal; gyors és eredményes problémamegoldás.

• Pálfi Éva: „Thinking together – without borders” – Erasmus Staff Mobility Week for Librarians. ELTE Egyetemi Könyvtári Szolgálat

Az Európai Unió által finanszírozott Erasmus Személyzeti Mobilitási Program keretében az ELTE 2007 óta folyamatosan szervez szakmai heteket a felsőoktatási társintézmények nem oktatói

státusú munkatársai számára. A rendezvények a nemzetközi kapcsolatok megtartásának és bővítésének, a személyes tapasztalatcserének olyan hatékony színtereivé váltak az évek során, hogy az egyetem további, elsősorban az oktatást közvetlenül támogató szakterületeket is igyekezett bevonni a programba. Az Egyetemi Könyvtár régi tervét váltotta valóra, amikor ehhez az elképzeléshez csatlakozott azzal, hogy az országban elsőként angol munkanyelvű szakmai hetet szervezett uniós felsőoktatási könyvtári szakemberek számára 2012. szeptember 24. és 28. között. Az 51 kolléga az Európai Unió 13 országából érkezett, 32 egyetemi, illetve főiskolai könyvtár képviselőjében. A részt vevő intézmények különbözősége, a pályakezdő fiatal könyvtári munkatársak és az idősebb szakmai generáció tagjainak együttes jelenléte megteremtette azt a gondolati sokszínűséget, amely segített fenntartani a rendezvény egész ideje alatt az egymás iránti érdeklődést, élővé tette a kapcsolatokat, erősítette az egymás iránti nyitottságot.

A kezdeményezés egyik deklarált célja volt, hogy az ELTE EKSZ működését,

erőfeszítéseinek és eredményeinek bemutatását ne csak az ELTE-n és a magyar könyvtárak körén belül tudassuk, hanem a külföldi társintézményeknek is adjunk hírt magunkról. A szakmai hét alap gondolatával – „Thinking together – without borders ... over the financial difficulties” – azt próbáltuk kifejezni, hogy arra koncentrálnunk, amivel jelenleg már rendelkezünk, s ebből kiindulva szeretnénk közösen összegyűjteni további lehetőségeket, amelyeket mind a vendégek, mind a vendéglátók érdemben hasznosíthatnak a napi munkájukban.

A szakmai hét felépítésekor két teljes napot az Egyetemi Könyvtárban folyó elméleti és gyakorlati munka bemutatására, az EKSZ jelenlegi projektjeinek ismertetésére szántunk, egy további napon pedig az EKSZ tagkönyvtárai fogadták a külföldi vendégeket, akik a rendezvény első napján maguk is bemutatták saját könyvtáraikat. Minden résztvevő bepillantást nyert az Egyetemi Könyvtár hétköznapijaiba, s kipróbálhatta magát a saját munkakörében is egy számára ismeretlen környezetben.

A zárónap a műhelymegbeszélések napja volt, amelyen számos javaslat hangzott el a közvetlen intézményi munkakapcsolatok kiépítésére és a gyűjteményfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek szélesítésére.

A program sikere, a pozitív visszajelzések és a folytatás igényének kinyilvánítása a társintézmények részéről további ösztönzést, sőt kötelezettséget jelent az ELTE EKSZ-nek, hogy a jövőben még több energiát fordítson a nemzetközi kapcsolatok építésére, a partnerintézményekkel való személyes együttműködés ápolására és fejlesztésére. ■